

Karadeniz Bölgesi Kati Atık Projesi ve Fırtına Vadisi...

Ülke yüzeyinin %18 ini kaplayan Karadeniz Bölgesi, zengin akarsu kaynakları bakımından küresel ısınmayla mücadele konusunda oldukça önemli bir yere sahip. 1941 yılında, 1. Türk Coğrafya Kongresi tarafından; Doğu, Batı ve Orta Karadeniz olmak üzere 3 bölüme ayrılan Karadeniz Bölgesi'nde, zengin su kaynaklarına en büyük örnek olan ve Avrupa'nın öncelikli olarak korunması gereken 100 orman alanı arasında Türkiye'deki 9 alandan biri olan "Fırtına Havzası" bulunmaktadır.

Fırtına Havzası, Çamlıhemşin ilçe merkezinde birleşen Hala ve Hemşin dereleriyle vadinin alt kesimlerinde Fırtına'ya katılan Tunca ve Durak derelerinin havzalarından oluşur. Vadinin deniz seviyesinden 4000 metreye kadar olan yükselişi dünyadaki en dik yamaçlardan biri olmasını sağlar.

Doğu Karadeniz Havzası WWF International tarafından, biyolojik çeşitlilik bakımından dünya çapında önemli 200 ekolojik bölgeden biri ilan edildi. Ayrıca Fırtına Vadisi, Rize ili bitki taksonu sayısının yarısından fazlasını bulundurmaktadır.

Bizans yönetiminden sonra 1184'te kurulan Trabzon Rum İmparatorluğu'nun sınırları içinde bulunan yöre, 1509'da Yavuz Sultan Selim tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. M.Ö 335 yılında Pseudo skylax tarafından hazırlanan coğrafya kitabında Pardonis adıyla geçen Fırtına Deresi, Rize iline bağlı Çamlıhemşin'in en önemli akarsuyu.

Biyçeşitlilik olarak da oldukça fazla türü aynı anda barındıran Karadeniz Bölgesi'nde, yalnızca Rize ilinde toplam 77 endemik takson bulunmuş. 26 familya, 59 cins ve 74 tür mevcuttur. Bu 26 familya: Apiaceae (maydanozgiller), Asteraceae (papatyağiller), Betulaceae (huşgiller), Boraginaceae (hodangiller), Brassicaceae (turpgiller), Campanulaceae (çançiçeğigiller), Caprifoliaceae (hanımeli), Caryophyllaceae (karanfilgiller), Crassulaceae (sedum), Cyperaceae, Ericaceae (fundagiller), Euphorbiaceae (sütlegengiller), Fabaceae (baklagiller), Geraniaceae (turnagagasigiller), Juncaceae, Lamiaceae (ballıbabagiller), Liliaceae (zambakgiller), Orchidaceae (orkide), Papaveraceae (gelincikgiller), Poaceae (buğdaygiller), Primulaceae (çuhaçiçeğigiller), Ranunculaceae (dügünçiçeğigiller), Rhamnaceae (çehrigiller), Rosaceae (gül-giller), Rubiaceae (kahveağacı), Scrophulariaceae (yüksek otgiller).

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından da koruma alanları olarak belirtilen; Artvin- Efeler Tabiatı Koruma Alanı, Artvin- Gorgit Tabiatı Koruma Alanı, Artvin- Çamburnu Tabiatı Koruma Alanı; Trabzon Tabiat Anıtları olarak: Örumcek Ormanı Ladin-1, Örumcek Ormanı Ladin-2, Örumcek Ormanı Ladin-3, Örumcek Ormanı Ladin-4 ve Göknar-1, 2, 3, 4 bulunmaktadır. Trabzon Uzungöl Tabiatı Parkı, Artvin Karagöl Sahara Milli Parkı, Hatila Vadisi Milli Parkı ve Rize'de bulunan Kaçkar Dağları Milli Parkı Doğu Karadeniz Böl-



gesi'nin koruma altına alınmış alanları. Karadeniz Bölgesi sunmuş olduğu verimli topraklar, geniş su kaynakları ve iklimsel özellikleriyle, büyük kentlerde meydana gelen sera etkisi ve asit yağmurlarından uzak olarak doğal güzellikleriyle göz doldurmaktadır.

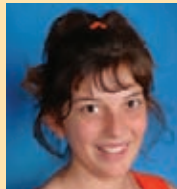
Küresel ısınmanın söz konusu olduğu, su kaynaklarının hızlı tükenişi ve dünya nüfusundeki önlenemez artış nedeniyle, doğal kaynakların kullanımında ve harcanan enerjinin kontrolünde, geri dönüşümlü atıkların kullanılması tüm dünyada olduğu gibi, Karadeniz Bölgesi'nde de oldukça önemli yer tutmakta. Sanyileşmeyle ortaya çıkan yeni tür atıklar uygun biçimde yok edilmediğinde, toplum sağlığı ve ekolojik denge açısından son derece tehlikeli olabilmekte. Bu atıklar arasında zehirli kimyasallar ve radyoaktif maddeler ön sırayı alıyor. Bu tip maddelerin kontrolsüz taşınması ve depolanması bazı yerleşim birimlerinin tamamen boşaltılmasına neden olmaktadır.

İrmak ya da denizlere dökerek atıklardan kurtulmak yöntemi de, çoğu zaman canlılara zarar verecek bir doğa kirlenmesine yol açmakta. Çöplerin dubalarla açık denizlere taşınarak atılması pek çok ülkede yasaklanmıştır...

Küresel ısınmayla mücadelede son yaklaştığımız bu günlerde, tükenen her kaynağın yok olmaya yüz tutmuş bir dünyanın habercisi olduğunu düşünerek hareket etmeliyiz. Bu nedenle ülkemizin önemli kaynaklarını barındıran Karadeniz Bölgesi'nde yapılması planlanan ve kısa adı AR-Rİ-KAP olan "Artvin- Rize Kati Atık Projesi" kapsamında, çöp artıma tesislerinin Fındıklı-Kıyıcı Köyü'ne yapılması ve 10'a yakın belediyenin çöp merkezi olması yerine, daha uzun vadeli çözümlerin bulunması ve yeniden kullanılabilir atıkların toplanarak üretim sürecine kazandırılmasını kontrol altına almamız... Çeşitli sözleşmelerle koruma altına alınmış olan doğal alanlara gereken özenin gösterilmesi, enerji kullanımındaki geri dönüşebilirlik ve atıklarda çeşitli ayrımlara gitmek, bireysel olarak gösterebileceğimiz ekolojik çalışmalar...

Yeşim Kaptanbaş

Ankara Üniv. Fen Fakültesi Öğrencisi



Şehit Refik Cesur YİBO Desteklerinizi Bekliyor

Sizlere, çoğu insana uzak gelen bir yerden yazıyorum. Ama bu uzakları yakına getirmek olası. Gelin uzakları yakın edelim. Okumaya ve okuyana desteğinizi bekliyoruz. Yarına bir nebze olsun emek bırakmak istemez misiniz? Okulumuzun kitap ihtiyacı var. Kütüphane oluşturmaya çalışıyoruz. Sizlerden, ilgili insanlardan, kendileri gibi başarılı insanlar yetişmesini isteyenlerden, bilinçli olarak geleceği görebilen insanların yetişmesini isteyenlerden, yapabilirsiniz kitap yardımı yapmanızı bekliyoruz ve istiyoruz. Romanlar, hikayeler, edebi dergiler, test kitapları, ansiklopediler, atlaslar, tarih dergileri, haritalar, sözlükler, kaynak kitaplar, araştırma kitapları, İngilizce ses kasetleri, eğitim cd'leri..., hatta tebeşir. Kısaca öğrencilerimizi okumaya teşvik edecek kitaplara ve her türlü materyale ihtiyacımız var. Eski yeni olması fark etmez. Ayrıca okulumuza bilgisayar da kazandırmak istiyoruz. Eski, kullanılmış olması fark etmez; çocuklarımız bilgisayarla tanışsınlar. Bu konuda da yardımcı olabilir misiniz? Size iletmek istediğim bir konu daha var. Okulumuzda çok amaçlı bir salon var. Burada tiyatro yapılabilir. Fakat ses sistemi çok zayıf. Hatta megafon gibi bir sistem kullanıyoruz. Öğrencilerin bir yıl boyunca hazırlanıp emek verdikleri eserler oluyor. Ama dinleyicilerin hepsi tam duymadıkları için verimli olmuyor. Okulumuza tiyatrodan yararlanmak için on kadar yaka mikrofona ihtiyacımız var. Ayrıca ufak tefek müzik aletleri de kazandırabilir miyiz? Acaba bunları okulumuza nasıl kazandırabiliriz? Öğrencilerimin heyecanını ve şevkini gördükten sonra bir şeyler yapmak istedim. Umarım çok şey istemiş olmam. Okulumuz yatılı olduğu için öğrencilerimize bazılarının daha önce hiç bilmediği, görmediği kuralları, düzeni, kolaylığı öğretmeye çalışıyoruz. Bunların arasında temizlik alışkanlığı da geliyor. Fakat iki haftada bir eve gittikleri için temizliklerini iyi yapamıyorlar. Ne kadar banyolarını yapsalar da, elbiselerini temizleyemiyorlar. Sizlerden istediğimiz okulumuza en azından bir iki çamaşır makinesi ve temizlik malzemeleri kazandırırız. Eğitime bu şekilde destek olmanız. Sizlerin TÜBİTAK olarak yardım derneklerine yardım edebileceğini de düşünerek bu yazıyı yazıyorum. Çünkü bazı kuruluşlar "hayır dememek için, bu şekilde münferit başvuruları kabul edemeyiz" dediler. Ben sizi istediğiniz takdirde daha fazlasını bile yapabileceğinizi düşünerek yazdım. İnşallah gerekli yerlere ulaşır. Başlattığımız kampanya yeterli kitabımız ve araç gerecimiz oluncaya kadar ya da ilgili insanların temiz yüreklerinden gelen yardımlar sürdüğü sürece devam edecektir.

Not: Birinci sınıf ile sekizinci sınıf arası öğrencilerimiz var. Okulumuzda hem yatılı, hem taşınmalı, hem de gündüzlü öğrenciler var. Buraya gerek kargo gerekse postane yoluyla desteklerinizi gönderebilirsiniz. İlgisiz kalmamanızı bekliyorum.

Mehtap Akay /Türkçe Öğretmeni

Şehit Refik Cesur YİBO. Kağızman/ Kars

Tel: (505) 454 87 44 - (535) 703 42 79

Okul Tel: (474) 351 60 82 Okul Faks: (474) 351 70 70

Okul Müdürü Tel: (505) 688 53 50 Müdür Yrd. Tel: (505) 857 15 60

Değerli Okurlar, görüşlerinizi

400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" adresine gönderebilirsiniz. Görüşler aktarılan 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz:
Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Gülğün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77